

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Altena
t.a.v. Dhr. G.-J. Wondergem
Beleidsadviseur Omgeving

(verzonden per e-mail)

Uw kenmerk
e-mail, G.Wondergem

Ons nummer
BA9794

Datum
15 december 2022

Behandeld door
H. Gerlings/TS

Onderwerp

Bijlage

Geacht College,

Naar aanleiding van uw schrijven van 19 september 2022, inzake het verzoek van de heer B. de Peuter, Korn Boezemweg 2 te Dussen, delen wij u het volgende mede.

Op 16 november 2022 heeft een vertegenwoordiger van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen een bedrijfsbezoek gebracht aan de Provincialeweg Noord 51C te Almkerk. De Adviescommissie heeft bij brief van 9 juli 2020 geadviseerd over de uitbreiding van het bedrijf aan de Provincialeweg Noord 51C. Bij brief van 19 januari 2022 heeft de Adviescommissie geadviseerd over de bedrijfslocatie aan de Korn Boezemweg 2 te Dussen in relatie tot de geldende grondgebonden bestemming en de vergroting van het bouwvlak voor een grondgebonden agrarisch bedrijf.

Voorliggende advisering betreft de advisering over de bedrijfslocatie aan de Korn Boezemweg 2 te Dussen in het kader van de wijziging van de bestemming naar een niet-grondgebonden bestemming in samenhang met de vergroting van het bouwvlak.

Op basis van met de heer B. de Peuter en de heer M. van de Werff gevoerd overleg, de door uw gemeente toegezonden stukken en nader onderzoek komt de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen tot de volgende bevindingen.

Korn Boezemweg 2 Dussen

De Nieuwe Doorn Beheer BV, waarvan de heer B. de Peuter dga is, heeft aan de Korn Boezemweg 2 te Dussen een voormalige agrarische locatie aangekocht. Het betreft een bedrijfskavel van circa 3.9 ha waarop voorheen een kleinschalig melkveehouderijbedrijf aanwezig was. De bebouwing bestaat een woonhuis met

aangebouwde (voormalige) melkveestal, een jongveestal, een loods en verharding voor de opslag van voer. Een eerder aanwezige mestlo is inmiddels gesloopt.

De voormalige melkveestal betreft een oud gebouw van circa 15 x 30 meter dat is uitgevoerd met een platdakconstructie. De schuur en de jongveestal hebben elk een afmeting van circa 16 x 20 meter, betreffen constructief courante bouwwerken met een zadeldak en zijn enkele tientallen jaren oud.

Bedrijfsvoering Provincialeweg Noord 51c

Aan de Provincialeweg Noord 51c is een wormenkwekerij gevestigd. Deze bedrijfsvoering is eind jaren negentig opgestart in een voormalige ligboxenstal door B. de Peuter en de gebroeders B. en J. Mekelenkamp. Na vernieuwing van het bedrijfsgebouw (circa 700 m²) is in 2005 de bebouwing uitgebreid met een bedrijfsgebouw van circa 2500 m² en enkele jaren geleden is een loods van circa 800 m² gebouwd. In 2016/2017 zijn de gebroeders Mekelenkamp uit het bedrijf getreden. Destijds is de bedrijfsleider, de heer M. van de Werff, als ondernemer toegetreden tot de bedrijfsvoering en inmiddels is ook de heer R. Mensinck als ondernemer toegetreden tot de bedrijfsvoering. De bedrijfswoning met aanhorigheden is bij de heer J. Mekelenkamp in eigendom gebleven.

De heer B. de Peuter woont aan de naastgelegen Provincialeweg Noord 53a, waar hij een melkveebedrijf exploiteert. Aan de achterzijde het melkveebedrijf en de wormenkwekerij is circa 40 ha cultuurgrond van B. de Peuter gelegen.

Het onroerend goed en de inventaris van de wormenkwekerij zijn ondergebracht in de Nieuwe Doorn Beheer BV, waarvan de B. de Peuter Holding aandeelhouder is. Onder De Nieuwe Doorn Beheer BV ressorteren vier werkmaatschappijen, te weten Biodone, Megrow, The Dutch Nightcrawlers en Biodupro. De heer M. van de Werff is medeaandeelhouder van de eerste drie werkmaatschappijen en neemt geleidelijk aan steeds meer aandelen over. De heer R. Mensinck is medeaandeelhouder van Biodupro.

Samengevat richt Biodone zich op de export van wormen. Biodone USA is een verkooporganisatie in de USA waarin B. de Peuter participeert. Megrow BV richt zich op de levering van wormen, humus e.d. als bodemverbeteraar. The Dutch Nightcrawlers BV omvat het kweekbedrijf te Almkerk en de begeleiding van een 15-tal wormenkwekers. Biodupro Bv richt zich op de productie van meelwormen en de verkoop ervan als eiwitvervanger in voer en voedsel. Biodupro maakt voor de productie gebruik van de bedrijfslocatie van R. Mensinck.

In onderstaande bedrijfsbeschrijving zal het bedrijf als één geheel worden beschreven.

Aan de Provincialeweg Noord 51C vindt het uitbroeden van de jonge wormen, de opkweek ervan en het afmesten ervan plaats. De opkweek vindt plaats in stapelbare kunststof bakken. Het bedrijf beschikt over twee geautomatiseerde verwerkingslijnen voor het voeren en het vernieuwen van de humus in deze bakken. Middels transportsystemen, ontstapelaar en stapelaar kan dit proces semiautomatisch plaatsvinden. Met een zeefmolen kunnen de wormen van de humus worden gescheiden voor het gereedmaken voor aflevering of voor het vernieuwen van het substraat. Hoewel deze automatisering gebruik maakt van een aantal bestaande technieken betreft het in zijn geheel een bedrijfsspecifieke installatie.

De opkweek en het afmesten van de wormen neemt ongeveer 24-28 weken in beslag. In deze periode dient, afhankelijk van de groei van de wormen, om de 4/6 dagen voer te worden toegediend aan de wormen. In de opkweekfase betreft dit mengvoer in meelvorm, later betreft dit mengvoer in korrelvorm. Om de 3 tot 5 weken dient het substraat in de bakken te worden vervangen door vers substraat. Hiertoe worden het afgewerkte substraat en de wormen in een zeefmolen gescheiden. De wormen worden afgewogen en worden toegevoegd aan een krat met nieuw substraat. Het substraat wordt betrokken van een boomkwekerijbedrijf en het afgewerkte substraat/de mest wordt geëxporteerd naar Frankrijk.

Er wordt samengewerkt met een 15-tal kwekers in den lande waaraan het broed en andere benodigheden worden geleverd en waarvan de wormen worden afgenomen. Deze wormen worden aan de Provincialeweg Noord 51c verpakt en uitgeleverd.

B. de Peuter lichtte toe dat bij de opkweek gestreefd wordt naar een temperatuur van 18 tot 20 graden ten tijde van de groei van de wormen. Na de opkweek worden de wormen in een hogere dichtheid en bij een lagere temperatuur (7 à 10 graden) enkele weken bewaard in de koelcel om ze tot rust te brengen. Vervolgens vindt de afzet plaats. Bij het bedrijf zijn een 15/16-tal medewerkers werkzaam.

De productie van de wormen is voor meer dan 90 % gericht op de productie van viswormen. Daarnaast vindt kleinschalig de productie van compostwormen, dauwwormen en meelwormen plaats. De afzet van de viswormen vindt wereldwijd plaats, waarbij meer dan de helft van de afzet plaatsvindt naar de Verenigde Staten. Enkele jaren geleden vond deze afzet per vliegtuig plaats, sinds 2020 vindt deze afzet middels koelcontainers per bootvracht plaats. De distributie in Amerika loopt via de winkels van de Walmart.

Plan

Door Van den Berg Ruimtelijk Ordening is een bestemmingsplanwijziging voorbereid voor de Korn Boezemweg 2 te Dussen. Het plan omvat de wijziging van de vorm van het 1 ha grote bouwvlak en de vergroting tot 1.5 ha in samenhang met de wijziging van de huidige grondgebonden bestemming naar een bouwvlak met de aanduiding specifieke vorm van agrarisch- niet grondgebonden agrarisch bedrijf.

Op deze wijze zal de ontwikkeling van een niet-grondgebonden wormenkwekerij aan de Korn Boezemweg 2 te Dussen mogelijk worden gemaakt.

B. de Peuter lichtte toe dat de huidige bedrijfsvoering van de wormenkwekerij aan de Provincialeweg Noord 51c om diverse redenen behoefte heeft aan uitbreiding van de productiecapaciteit. De belangrijkste overweging is dat mede wormen worden vermarkt die worden geproduceerd door contracttelers van het bedrijf. Aangegeven werd dat deze contracttelers gemiddeld genomen oudere ondernemers betreffen en dat de verwachting is dat de komende jaren meerdere ondernemers hun bedrijfsvoering zullen beëindigen. Daarnaast maken zij hoofdzakelijk gebruik van oudere agrarische bedrijfsbebouwing, waardoor het lastiger is om goede teelttechnische resultaten te behalen. Ook verwacht hij vanuit de beheersing van het productieproces en de betrouwbaarheid van het product voordelen van een groter aandeel eigen productie.

De Adviescommissie heeft bij brief van 9 juli 2020 geadviseerd over de uitbreiding van het bedrijf aan de Provincialeweg Noord 51C. B. de Peuter lichtte toe dat de destijds besproken ondergrondse uitbreiding van de bedrijfsbebouwing op deze locatie dermate aandachtspunten en vraagpunten met zich mee brengt dat geen nadere uitwerking aan dit plan is gegeven. Momenteel wordt geopteerd voor bedrijfsuitbreiding op een elders gelegen bedrijfslocatie, in dit geval de Korn Boezemweg 2 te Dussen.

Een concreet bouwplan voor de locatie aan de Korn Boezemweg 2 is niet uitgewerkt. Voor de feitelijke productie van wormen is het de bedoeling om een nieuwe bedrijfsloods te bouwen van indicatief 5000/6000 m². Vooralsnog zal de bestaande bebouwing van het rundveebedrijf worden gehandhaafd voor ondersteunende stalling en opslag.

Voor de nieuwbouw aan de Korn Boezemweg 2 wordt uitgegaan van een grootschalige en efficiënte opzet als productielocatie voor wormen. In de huidige planopzet is het de bedoeling om na afloop van het kweekproces de wormen naar de Provincialeweg Noord 51C te vervoeren, aangezien aldaar een professionele verpakkingslijn voor de uitlevering aan klanten aanwezig is.

Advies

Op basis van de voorgaande bevindingen komt de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen tot de volgende conclusie. Aan de Provincialeweg Noord 51C te Almkerk wordt een wormenkwekerij geëxploiteerd die zich in de afgelopen twee decennia heeft ontwikkeld van een eenvoudige opzet tot een professionele kwekerij die wereldwijd een toonaangevende positie inneemt.

De Adviescommissie constateert dat het bedrijf, gelet op de benutting van de huidige productiefaciliteiten, in de bestaande bebouwing niet meer over ontwikkelingsmogelijkheden beschikt.

Het bedrijf bedient, middels de samenwerkingsverbanden met contracttelers, een groter volume van de markt dan enkel via de eigen productie.

Met name om bedrijfseconomische redenen gaat de voorkeur uit naar een groter aandeel eigen productie en naar een vermindering van de afhankelijkheid van toeleveranciers. Daarnaast verwacht het bedrijf de organische groei in de afzet die het bedrijf over de afgelopen jaren heeft doorgemaakt op langere termijn voort te kunnen zetten.

Het huidige voorstel voor de ontwikkeling van het bedrijf gaat uit van de ontwikkeling van een tweede wormenkekerij op de bedrijfslocatie aan de Korn Boezemweg 2 te Dussen. In samenhang hiermee worden uitbreidingplannen voor de Provincialeweg Noord 51C niet nader uitgewerkt.

De Adviescommissie onderkent het bedrijfseconomisch belang voor het bedrijf om de productiecapaciteit uit te breiden middels een meer grootschalige productiefaciliteit waarin een vergaande automatisering van het productieproces mogelijk is.

De voorgestelde wijziging van de vorm en vergroting van het bouwvlak tot 1.50 ha biedt voor de bedrijfslocatie aan de Korn Boezemweg 2 op langere termijn ruime ontwikkelingsmogelijkheden. Naast de directe bouwmogelijkheden voor een grootschalige productiefaciliteit aan de oostzijde van de huidige oudere bebouwing biedt de bedrijfslocatie bouwmogelijkheden middels de sanering van de voormalige bebouwing van het rundveebedrijf.

Samenvattend constateert de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen dat het bedrijf een reële behoefte heeft aan uitbreiding van de productiecapaciteit en dat een dergelijke uitbreiding vanuit optiek van doelmatige agrarische bedrijfsontwikkeling noodzakelijk is.

Met de wijziging van de vorm en de vergroting van het bouwvlak tot 1.50 ha aan de Korn Boezemweg 2 wordt ook op langere termijn aan het bedrijf een ontwikkelperspectief geboden om op deze locatie de productie van wormen op te schalen. Met 1.50 ha bouwvlak zal het ruimtelijk ontwikkelperspectief aan de Korn Boezemweg 2 zodanig zijn dat op langere termijn deze bedrijfslocatie de potentie heeft om de belangrijkste productiefaciliteit van het bedrijf te worden.

Graag ontvangen wij een kopie van de beslissing van de gemeente.

Hoogachtend,

ADVIESCOMMISSIE AGRARISCHE
BOUWAANVRAGEN

H. Gerlings
secretaris